Załącznik do Zarządzenia Nr 0050/3/20
Prezydenta Miasta Tychy
z dnia 8 stycznia 2020 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA DLA MIASTA TYCHY NA ROK 2020

Miasto Tychy jako gmina i miasto na prawach powiatu odpowiedzialne jest zgodnie z obowiązującymi ustawami za zadania w zakresie ochrony i promocji zdrowia.

Obowiązujące przepisy to:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019r. z poz. 1373 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2018r. poz.2190 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019r. poz. 511 z późń.zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r. poz. 506 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019r. poz. 2365t.j.);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz. U. z 2018r. poz.469).

Na podstawie sytuacji zdrowotnej mieszkańców oraz zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia miasto od wielu lat kontynuuje działania na rzecz poprawy zdrowia swoich mieszkańców poprzez organizację programów, akcji oraz działań prozdrowotnych. Główne założenia programu to profilaktyka onkologiczna, szczepienia przeciwko grypie dla osób starszych, zapobieganie chorobom cywilizacyjnym oraz rozpowszechnianie działań promujących zdrowie poprzez prowadzenie edukacji zdrowotnej. Działaniami obejmuje się szeroką grupę odbiorców w różnych przedziałach wiekowych.

Analizując dane opublikowane przez Ministerstwo Zdrowia można zauważyć, że zachorowalność w województwie śląskim w okresie 2015-2029 w zakresie kardiologii wzrośnie z poziomu 48 tysięcy do poziomu 53,2 tysiące. Choroby serca są pierwszą pod względem częstości przyczyną zgonów mieszkańców naszego województwa. Dotyczą najczęściej ludzi w wieku starszym dlatego biorąc pod uwagę proces starzenia się ludności należy spodziewać się wzrostu zachorowań chorób układu krążenia w najbliższym czasie.

Podobnie kształtuje się sytuacja dotycząca zgonów z powodu chorób onkologicznych. Z danych jasno wynika, że jest to druga przyczyna zgonów mieszkańców naszego województwa. Współczynnik rzeczywisty zgonów z powodu nowotworów mieszkańców woj. śląskiego w latach 2011-2013 był wyższy od ogólnopolskiego o 7,6 % i wynosił 261,7 na 100 tysięcy ludności. Najczęściej występujące nowotwory złośliwe, z powodu których występują zgony w województwie śląskim to: nowotwory płuc 22,5%, rak piersi 14,4%, nowotwory dolnego odcinka układu pokarmowego 12,1% oraz nowotwory gruczołu krokowego 7,6% (1). Grypa jak i powikłania pogrypowe stanowią istotny problem zdrowotny głównie osób starszych powodujący niejednokrotnie zwiększoną hospitalizację. Niosą ze sobą również wysokie ryzyko zgonu. Szczepienia przeciwko grypie są rekomendowane przez Światową Organizacje Zdrowia jako zapobieganie występowaniu choroby, co ma istotne znaczenie wśród osób narażonych na ryzyko wystąpienia grypy.

Założenia programu stanowią odpowiedź na potrzeby zdrowotne mieszkańców, które kształtują się podobnie jak w całym województwie śląskim. Na podstawie danych za 2016r. według Krajowego Rejestru Nowotworów wynika, że w Tychach najwięcej odnotowano łącznie wśród mężczyzn i kobiet zachorowań na nowotwory płuc i oskrzeli (65 zachorowań oraz 84 zgony) z tego powodu. Kolejne pozycje to nowotwór złośliwy sutka u kobiet (63 zachorowania i 25 zgony) oraz rak gruczołu krokowego u mężczyzn (50 zachorowań i 15 zgonów). Kolejnym nowotworem, który pod względem częstotliwości jest najczęstszy to rak jelita grubego, łącznie u mężczyzn i kobiet zanotowano 41 przypadków zachorowań oraz 32 zgony (2).

Działania podejmowane w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia obejmować będą obszary profilaktyki onkologicznej, wad postawy, chorób cywilizacyjnych oraz działania edukacji zdrowotnej i promującej zdrowy styl życia. Realizowane będą działania o udowodnionej skuteczności w zakresie profilaktyki grypy. Tryb wyboru realizatorów zostanie określony każdorazowo w ogłaszanych konkursach zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Realizacja programów polityki zdrowotnej będzie możliwa jedynie po uzyskaniu opinii Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

Ustala się realizację następujących programów polityki zdrowotnej na rok 2020 zaopiniowanych przez AOTMiT:

1. Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy – szczepienia przeciw HPV dla dziewcząt 12-letnich w mieście Tychy;
2. Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla osób powyżej 65 r.ż. w mieście Tychy.

Ponadto ustala się obszary działań w zakresie:

a) profilaktyki i promocji zdrowia w zakresie chorób nowotworowych;
b) popularyzacji szczepień ochronnych;
c) profilaktyki i promocji zdrowia w zakresie dysfunkcji narządu ruchu;
d) profilaktyki i promocja zdrowia w zakresie chorób cywilizacyjnych;
e) profilaktyki i promocji higieny jamy ustnej oraz zapobiegania próchnicy wśród młodzieży szkolnej;
f) profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.

Istotnym aspektem kreowania polityki zdrowotnej w mieście Tychy jest jak najszersza popularyzacja zdrowia. Zakłada się podejmowanie współpracy pozafinansowej z podmiotami działającymi w omawianym zakresie m.in. w ramach Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach, Światowego Dnia AIDS, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz aktywizowanie środowisk lokalnych w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.
W budżecie miasta na realizację programów polityki zdrowotnej przeznaczono w roku 2020 kwotę 700 000 zł. Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia dla Miasta Tychy przeznaczony jest wyłącznie dla jego mieszkańców. Programy edukacyjne nie zawierające elementów badań, usług lekarskich mogą być prowadzone na rzecz wszystkich dzieci i młodzieży, uczęszczających do tyskich szkół.

Źródła:

1. Na podstawie Map potrzeb zdrowotnych w zakresie onkologii i kardiologii dla województwa śląskiego;
2. *Wojciechowska Urszula, Didkowska Joanna*. Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w Polsce. Krajowy Rejestr Nowotworów, Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej - Curie. Dostępne na stronie http://onkologia.org.pl/raporty/ dostęp z dnia 31/12/2019.